

СХВАЛЕНО
Протокол засідання
педагогічної ради
ОЗЗСО «Троянівський ліцей»
30.08.2021 № 13

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказ ОЗЗСО
«Троянівський ліцей»
30 серпня 2021 року № 76-ос.

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Опорного закладу загальної середньої освіти «Троянівський ліцей»
Маневицької селищної ради Волинської області
на 2021 – 2022 навчальний рік**

**Структура освітньої програми
ОЗЗСО «Троянівський ліцей»**

Розділ 1.	Призначення опорного закладу та засіб реалізації завдань	3
Розділ 2.	Опис «моделі» випускника опорного закладу	4
Розділ 3.	Освітня програма закладу та її обґрунтування	7
	3.1. Освітня программа початкової освіти	7
	3.2. Освітня программа базової середньої освіти	25
	3.2. Освітня программа повної загальної середньої освіти	42
Розділ 4.	Організація освітнього процессу індивідуальної форми навчання та для дітей з особливими освітніми потребами	55
Розділ 5.	Особливості організації освітнього процессу. Дистанційне навчання	58

Розділ 1. ПРИЗНАЧЕННЯ ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ ТА ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ЗАВДАНЬ

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної освіти дітям шкільного віку мікрорайону опорного закладу, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованої взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, здатність логічно обґруntовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення закладу освіти є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- поглиблene вивчення окремих предметів;
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

- початкова загальна освіта тривалістю чотири роки;
- базова середня освіта тривалістю п'ять років;
- профільна середня освіта тривалістю два роки.

РОЗДІЛ 2. ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ОПОРНОГО ЗАКЛАДУ

Випускник ОЗЗСО «Троянівський ліцей» – це людина освічена, що самостійно здобуває знання, готова до прийняття морально виправданих рішень. **Наш випускник** – це передусім людина творча, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник навчального закладу добре проінформована особистість;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він упевнений у собі, стараний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, критично мислити і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів успішно засвоює загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої професійної освіти та подальше успішне навчання; володіє іноземною мовою на базовому рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді у суспільстві знань.

До ключових компетентностей, визначених Новою школою і педагогічною радою опорного закладу належать:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей у навколошньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколошній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, доброчуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі перелічені компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

- уміння читати і розуміти прочитане;
- уміння висловлювати думку усно і письмово;
- критичне мислення;
- здатність логічно обґрунтовувати позицію;
- ініціативність;
- творчість;
- уміння вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;
- уміння конструктивно керувати емоціями, застосовувати емоційний інтелект;
- здатність до співпраці в команді.

Основою такої моделі є Концепція Нової української школи.

Таким чином, педагогічний колектив опорного закладу повинен виховувати випускника, який здатний до самовизначення й самореалізації.

Розділ 3.ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ЗАКЛАДУ ТА ЇЇ ОБГРУНТУВАННЯ

3.1.Освітня програма початкова освіта

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»)

Організація освітньої діяльності у 1-4-х класах закладів загальної середньої освіти у 2021/2022 навчальному році здійснюється відповідно до Конституції України (ст.53); законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 №903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»; постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (у реалізації постанови КМУ від 24.07.2019р. №688) постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011р. №1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними відповідно до постанови КМУ від 7 серпня 2013р. №538) та інших нормативно-правових документах.

Навчання здобувачів освіти Нової української школи (НУШ)

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає первому рівню Національної рамки кваліфікацій.

Метою початкової освіти є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

- Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, їх інтеграцію та логічну послідовність вивчення, які будуть подані в рамках навчальних планів: для 1- 4 – х класів у відповідності до Державного стандарту початкової освіти (постанова КМУ від 21.02.2018 № 87)та для 1-2 класу – за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленою під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 р. №1272 (додаток 1), а для 3-4 класів - за Типовою освітньою програмою для закладів загальної середньої освіти I ступеня, розробленою під керівництвом Савченко О.Я., затвердженою наказом МОН України від 08.10.2019 р. №1273 (додаток 1);

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна - включає українську мову та літературу, іноземну мову (англійська);
- математична - спрямована на формування математичної та інших ключових компетентностей;
- природничя - має на меті формування компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколошньому світі;

- технологічна - формування компетентностей в галузі техніки і технологій, здатності до зміни навколошнього світу засобами сучасних технологій;
- інформативна -формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристройів для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві;
- соціальна і здоров'язбережувальна - формування соціальної компетентності, активної громадянської позиції, підприємливості, розвиток самостійності, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших;
- громадянська та історична - формування громадянської та інших компетентностей, готовності до змін шляхом осмислення зв'язків між минулим і сучасним життям, активної громадянської позиції, набуття досвіду життя в соціумі з урахуванням демократичних принципів;
- мистецька - формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини;
- фізкультурна - формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок.

Мовно-літературна освітня галузь реалізується через предмети: українська мова (для 1 класу), українська мова та літературне читання (для 2-4 класів), іноземна мова(англійська). Математична освітня галузь через предмет – математика. Природничі, громадянська, історична та мистецька реалізується через інтегрований предмет – я досліджую світ. Технологічна освітня галузь реалізується через навчальний предмет «Дизайн і технології». Інформатична - через предмет «Інформатика», починаючи з 2 класу. Мистецька галузь - через окремі предмети « Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» по 1 годині. Фізкультурна галузь реалізується через предмет «Фізична культура».

У програмі визначено вимоги до конкретних очікуваних результатів навчання; коротко вказано відповідний зміст кожного навчального предмета чи інтегрованого курсу.

Програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Зміст програми має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколошньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколошній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, доброчуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільній мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі **вміння**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми або Освітніх програм рекомендується використовувати **внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільноті поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різnobічного освоєння навколошньої дійсності та ін. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – *фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої*.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Відповідно до наказу МОН України від 13.07.2021 року №813 на заміну узагальнений бальній оцінці навчальних досягнень учнів з предмета/курсу запропоновано використовувати вербалну оцінку окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називати і рівень результата навчання. Вербалну і рівневу оцінку можна виражати як усно, так і письмово. Рівень результата навчання рекомендовано визначати з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий» (В).

Результати оцінювання особистісних надбань учнів у 1-4 класах рекомендовано виражати вербалною оцінкою, об'єктивних результатів навчання у 1-2 класах - вербалною оцінкою, у 3-4 класах - або вербалною, або рівневою оцінкою за вибором закладу. Оцінка є конфіденційною інформацією, доступною лише для учня/учениці та його батьків (або осіб, що їх замінюють). Навчальні досягнення здобувачів у 1-2 класах підлягають верbalному, формувальному оцінюванню, у 3-4 класах – формувальному та підсумковому (тематичному і завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траекторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування початкова школа ОЗЗСО «Троянівський ліцей» може приймати участь у моніторингових дослідженнях навчальних досягнень на національному, обласному, районному, а також проводити власні моніторингові дослідження на шкільному рівні, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Освітню програму Опорного закладу загальної середньої освіти «Троянівський ліцей» Маневицької селищної ради Волинської області для І ступеня укладено за **сімома основними освітніми галузями**.

Мовно-літературна освітня галузь. **Метою** початкового курсу мовно-літературної освіти є розвиток особистості дитини засобами різних видів мовленнєвої діяльності, формування ключових, комунікативної та читацької компетентностей; розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву, послуговуватися нею в особистому й суспільному житті, у міжкультурному діалозі; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду, розвиток мовленнєво-творчих здібностей.

Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких **завдань**:

- виховання в учнів позитивного емоційно-ціннісного ставлення до української мови, читання, дитячої книжки, формування пізнавального інтересу до рідного слова, прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- розвиток мислення, мовлення, уяви, пізнавальних і літературно-творчих здібностей школярів;
- формування повноцінних навичок читання і письма, уміння брати участь у діалозі, інсценізаціях, створювати короткі усні й письмові монологічні висловлення;
- формування умінь працювати з різними видами та джерелами інформації;
- ознайомлення учнів з дитячою літературою різної тематики й жанрів, формування прийомів самостійної роботи з дитячими книжками;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- дослідження мовних одиниць і явищ з метою опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- заличення молодших школярів до практичного застосування умінь з різних видів мовленнєвої діяльності в навчальних і життєвих ситуаціях.

За типовою освітньою програмою, створеною колективом під керівництвом О. Я. Савченко, мовно-літературна освітня галузь у 1 класі реалізується через предмет «Українська мова», а у 2- 4 класах через окремі предмети «Українська мова» і «Літературне читання». У

типовому навчальному плані на цю галузь відведено 7 навчальних годин. У разі реалізації галузі через окремі предмети, рекомендуємо розподіляти їх порівну на кожних предмет, тобто по 3,5 години. Під час складання розкладу радимо впродовж тижня планувати три уроки української мови і три уроки читання. Сьомий урок на одному тижні присвячувати розвитку зв'язного мовлення, а на іншому – роботі з дитячою книжкою.

Зміст та очікувані результати початкового курсу мовно-літературної освіти визначено за такими **змістовими лініями**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовні явища».

Математична галузь (*математика*) ставить за мету різnobічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій засобами математичної діяльності, формування математичної й інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

Реалізація мети і завдань **пochatkovogo курсu математики** здійснюється затакими **змістовими лініями**: «Числа, дії з числами. Величини», «Геометричні фігури», «Вирази, рівності, нерівності», «Робота з даними», «Математичні задачі і дослідження».

До програми 1, 2, 3, 4 класів подано **орієнтовний перелік** додаткових тем для розширеного вивчення курсу. Додаткові теми не є обов'язковими для вивчення. Учитель може обрати окремі теми із пропонованих або дібрати теми самостійно, з огляду на методичну доцільність та пізнавальні потреби учнів. Результати вивчення додаткових тем не є об'єктом контролю й оцінювання.

Громадянська та історична, соціальна та здоров'язбережувальна, природнича освітні галузі (**«Я досліджую світ»**) можуть реалізовуватись окремими предметами або в інтегрованому курсі за різними видами інтеграції (тематична, процесуальна, міжгалузева; в межах однієї галузі; на інтегрованих уроках, під час тематичних днів, в процесі проектної діяльності) за активного використання міжпредметних зв'язків, організації різних форм взаємодії учнів.

Для розв'язання учнями практичних завдань у життєвих ситуаціях застосуються навчальні результати з інших освітніх галузей.

Навчальна програма **«Я досліджую світ»** ставить за мету особистісний розвиток молодших школярів на основі формування цілісного образу світу в процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, який охоплює систему інтегрованих знань про природу і суспільство, ціннісні орієнтації в різних сферах життедіяльності та соціальної практики, способи дослідницької, поведінки, які характеризують здатність учнів розв'язувати практичні задачі.

Тематичну основу курсу складають змістові лінії, які визначені Державним стандартом початкової освіти і охоплюють складники названих вище галузей в їх інтегрованій суті, а саме:

«Людина» (пізнання себе, своїх можливостей; здоровя і безпечна поведінка);

«Людина серед людей» (стандарти поведінки в сім'ї, в суспільстві; моральні норми; навички співжиття і співпраці);

«Людина в суспільстві» (громадянські права та обов'язки як члена суспільства. Пізнання свого краю, історії, символів держави. Внесок українців у світові досягнення);

«Людина і світ» (толерантне ставлення до різноманітності світу людей, культур, звичаїв);

«Людина і природа» (пізнання природи; взаємозв'язок об'єктів і явищ природи; рукотворний світ людини; відповідальна діяльність людини у природі; роль природничих знань і технологій у житті людини; залежність між діяльністю людини і станом довкілля).

Інформатична освітня галузь (інформатика) починає реалізуватися з 2-го класу та ставить за мету різnobічний розвиток особистості дитини та її світоглядних орієнтацій, формування інформатичної та інших ключових компетентностей, необхідних їй для життя та продовження навчання.

За результатами формування предметної компетентності випускники початкової ніколи повинні використовувати початкові знання, вміння та навички для:

- доступу до інформації (знання де шукати і як отримувати інформацію);
- опрацювання інформації;
- перетворення інформації із однієї форми в іншу;
- створення інформаційних моделей;
- оцінки інформації за її властивостями.

Технологічна освітня галузь (дизайн і технології) ставить за мету розвиток особистості дитини засобами предметно-перетворюальної діяльності, формування ключових та предметної проектно-технологічної компетентностей, необхідних для розв'язання життєвих проблем у взаємодії з іншими, культурного та національного самовираження.

Реалізація мети і завдань навчального предмета здійснюється за такими **змістовими лініями**: «Інформаційно-комунікаційне середовище», «Середовище проектування», «Середовище техніки і технологій», «Середовище соціалізації».

Мистецька освітня галузь ставить за мету всебічний художньо-естетичний розвиток особистості дитини, освоєння нею культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва; плекання пошани до вітчизняної та зарубіжної мистецької спадщини; формування ключових, мистецьких предметних та міжпредметних компетентностей, необхідних Для художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті.

Реалізація поставленої мети здійснюється за **змістовими лініями**: «художньо-творча діяльність», «сприймання та інтерпретація мистецтва», «комунікація через мистецтво», які окреслюють одну з моделей досягнення загальних цілей освітньої галузі та розкривають основну місію загальної мистецької освіти.

Мистецька освітня галузь в опорному закладі реалізовується через окремі предмети, такі як музичне мистецтво, образотворче мистецтво за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь (фізична культура) ставить за мету всебічний фізичний розвиток особистості учня засобами фізкультурної та ігрової діяльності, формування в молодших школярів ключових фізкультурних компетентностей, ціннісного ставлення до фізичної культури, спорту, фізкультурно-оздоровчих занять та виховання фізично загартованих і патріотично налаштованих громадян України.

Зазначена мета реалізується за такими **змістовими лініями**: «Рухова діяльність», «Ігрова та змагальна діяльність».

При визначеннігранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1-му класі – 35 хвилин, у 2-му класі - 40 хвилин, у 3-му класі – 40 хвилин.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову, може бути використаний на предмети інваріантної складової, на проведення індивідуальних та групових занять. Варіативна складова навчального плану закладу освіти визначається враховуючи особливості

організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів, особливості регіону, рівень навчально-методичного та кадрового забезпечення закладу і відображається в навчальному плані закладу освіти.

Варіативна складова навчальних планів використовується на:

додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей;

проведення індивідуальних консультацій;

проведення групових занять.

Для дітей з особливими потребами тривалість здобуття початкової освіти може бути подовжена.

Для недопущення перевантаження учнів необхідно враховувати їх навчання в закладах освіти іншого типу (художніх, музичних, спортивних школах тощо). Так, у за рішенням педагогічної ради при оцінюванні учнів дозволяється враховувати результати їх навчання з відповідних предметів (музичне мистецтво, фізична культура та ін.) у позашкільних закладах.

Гранична наповнюваність класів встановлюється відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов.

Основними формами організації освітнього процесу є:

- різні типи уроку,

- екскурсії,

- віртуальні подорожі,

- спектаклі,

- квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання в початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Перелік типових освітніх та навчальних програм

Типові освітні програми для 1-3-х класів закладів загальної середньої освіти (затверджена наказом МОН України від 08.10.2019 № 1272 та №1273)

№ п/п	Назва типової освітньої програми
1.	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 1 – 2 клас
2.	Типова освітня програма розроблена під керівництвом Савченко О. Я. 3 – 4 клас

Робочий навчальний план
1-2-х, 3-4 класів Нової української школи (НУШ) Наказ МОН України від 08.10.2019 р. №1272, № 1273
 (розроблена під керівництвом О.Я.Савченко)

Класи	Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин							
			1 кл.	1-Б кл.	1-Н кл.	1-Ч кл.	2 кл.	2-Б кл.	2-Н кл.	2-Ч кл.
	Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7+1	7+1	7+1	7	7+1	7+1	7+1	7
	Іншомовна	Англійська мова	2	2	2	2	3	3	3	3
	Математична	Математика	4	4	4	4	4	4	4	4
	Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'яз бережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3	3	3
	Технологічна	Дизайн та технології	1	1	1	1	1	1	1	1
	Інформатична	Інформатика					1	1	1	1
	Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
		Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
	Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
	Усього		22	22	22	22	24	24	24	24

<i>Варіативний складник</i>									
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Риторика				1				1
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		23	23	23	23	25	25	25	25

Навчальний план початкової школи (3-4 клас) з української мовою навчання

Назва освітньої галузі Класи	Предмети	Кількість годин							
		3 кл.	3-Б кл.	3-Н кл.	3-Ч кл.	4 кл.	4-Б кл.	4-Н кл.	4-Ч кл.
<i>Інваріантний складник</i>									
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання	7+1	7+1	7+1	7	7+1	7+1	7+1	7
Іншомовна	Англійська мова	3	3	3	3	3	3	3	3
Математична	Математика	5	5	5	5	5	5	5	5
Я досліджую світ (природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна галузі)	Я досліджую світ	3	3	3	3	3	3	3	3
Технологічна	Дизайн та технології	1	1	1	1	1	1	1	1
Інформатична	Інформатика	1	1	1	1	1	1	1	1

Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	1	1	1	1
Фізкультурна*	Фізична культура	3	3	3	3	3	3	3	3
Усього		25	25	25	25	25	25	25	25
<i>Варіативний складник</i>									
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Риторика				1				1
Сумарна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		26	26	26	26	26	26	26	26

ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

1. Кадрове забезпечення освітньої діяльності

Освітній процес здійснюють 28 (8) педагогів та 3 (2)вихователі ГПД та 1 асистент вчителя. З них- 10 (5)-вища категорія, 11(2) – I категорія, 2- II категорія, 5(3)-спеціаліст, 1 – старший учитель.

№	ППП учителя	Предмет	Стаж	Категорія	Звання
1.	Сопронюк Лідія Стасівна	Початкове навчання	30	Вища	
2.	Йовик Людмила Василівна	Початкове навчання	29	Вища	Старший учитель
3.	Ярюк Віта Іполитівна	Початкове навчання	28	Вища	
4.	Сопронюк Оксана Олексіївна	Початкове навчання	21	Вища	
5.	Сачук Валентина Трохимівна	Музичне мистецтво	24	Спеціаліст	
6.	Шилін Анатолій Леонідович	Фізична культура	8	I	
7.	Медведюк Сільвія Мануківна	Англійська мова	14	I	
8.	Побєда Юлія Василівна	Інформатика	4	Спеціаліст	
9.	Линдюк Світлана Андріївна	ГПД	29	Вища	
10.	Германюк Ольга Володимирівна	ГПД	9	Спеціаліст	

2. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності:

з/п	Назва навчальної програми	Наявність (так/ні)	Ким, коли затверджена
	Типова освітня програма розроблена під керівництвом О.Я. Савченко	Так	Наказ МОН від 08.10.2019 №1272; Наказ МОН України від 08.10.2019 року №1273
	Англійська мова. Типова освітня програма для учнів 1,2, 3, 4 класу за новим Державним стандартом початкової освіти	Так	Затверджена постановою КМУ від 21 лютого 2018 року №87

№, з/п	Предмет	Автор. Назва підручника
1.	Українська мова	Кравцова Н. М., Придаток О. Д. Українська мова. Буквар: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
2.	Англійська мова	Карпюк О. Д. Англійська мова: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом).

3.	Математика	Корчевська О. П., Козак М. В. Математика: підручник для 1 класу закладів загальної середньої освіти.
4.	Я досліджую світ	Жаркова І., Мечник Л. Я досліджую світ: підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
5.	Мистецтво	Рубля Т. Є. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти.
6.	Українська мова та читання	Кравцова Н. Українська мова та читання: підручник для 2 кл закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
7.	Англійська мова	Карпюк О. Д. Англійська мова: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом).
8.	Математика	Козак М. Математика: підручник для 2 класу закладів загальної середньої освіти.
9.	Я досліджую світ	Жаркова І., Мечник Л., Роговська Л. та ін. Я досліджую світ: підручник інтегрованого курсу для 1 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
10.	Мистецтво	Рубля Т. Є. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 2 класу закладів загальної середньої освіти.
11.	Українська мова	Кравцова Н. М., Придаток О. Д. Українська мова та читання: підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
12.	Математика	Корчевська О. П., Козак М. В. Математика: підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти.
13.	Англійська мова	Карпюк О. Д. Англійська мова: підручник для 3 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом).
14.	Я досліджую світ	Жаркова І., Мечник Л. Я досліджую світ: підручник інтегрованого курсу для 3 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
15.	Мистецтво	Рубля Т. Є. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 3 класу закладів загальної середньої освіти.
16.	Українська мова	Кравцова Н. М., Придаток О. Д. Українська мова та читання: підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
17.	Математика	Корчевська О. П., Козак М. В. Математика: підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти.
18.	Англійська мова	Карпюк О. Д. Англійська мова: підручник для 4 класу закладів загальної середньої освіти (з аудіосупроводом).
19.	Я досліджую світ	Жаркова І., Мечник Л. Я досліджую світ: підручник інтегрованого курсу для 4 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах).
20.	Мистецтво	Рубля Т. Є. Мистецтво: підручник інтегрованого курсу для 4 класу закладів загальної середньої освіти.

		освіти.
21.	Інформатика	Ломаковська Г.В.,Проценко Г.Е.. Інформатика: підручник інтегрованого курсу для 4 класу закладів загальної середньої освіти.

3. Матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності:

3.1. Інформація про загальну площину приміщень, що використовуються у навчанні

Адреса приміщення	44622, Волинська область, Камінь-Каширський район, с. Троянівка, вул. Лугова, 52
	44620 Волинська обл. Камінь-Каширський район, с.Нова Руда,вул.Лісова,буд.6
	44622, Волинська область Камінь-Каширський район, с.Черськ, вул. Фермова, 42
	44622,Волинська область, Камінь-Каширський район, с.Бережниця, вул.Красницька 23а
Найменування власника майна	Маневицька районна рада
Площа (кв. метрів)	3615
Найменування та реквізити документа про право власності	Виписка з реєстру за кодом ЄДРПОУ 25085925 Акт власності на землю
Інформація про наявність документів про відповідність санітарним нормам	Так
Інформація про наявність документів про відповідність вимогам правил пожежної безпеки	Так
Інформація про наявність документів про відповідність нормам з охорони праці	Так

3.2. Забезпечення приміщеннями навчального призначення, іншими приміщеннями, спортивними майданчиками

Найменування приміщень	Кількість приміщень (одиниць)	Площа (кв. метрів)	Власне/Орендоване
Класні кімнати	4	54	Власне
Комп'ютерний клас	1	72	Власне
Спортивна зала	1	126	Власне
Футбольне поле	1	45x90	Власне
Волейбольна площа	1	9x30	Власне

Гандбольне поле	1	15x30	Власне
Бібліотека	1	54	Власне
Їдальня	1	104	Власне
Туалет	2	17	Власне

3.3. Обладнання навчальних приміщень та майданчиків

Найменування навчальних приміщень	Найменування обладнання	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Класна кімната	Парти	10	12	14	14
	Стільці	10	12	14	14
	Дошка	1	1	1	1
	Стіл письмовий кутовий і пенал	1	1	1	1
	Тумби (мобільні)			2	2
	Дошка (коркова)	-	-	-	1
	Дошка (фліп-чартна)	-	-	-	1
	Стінка		1	1	1
	Шафки для одягу	-	-	-	3
	Ноутбук	1	1	1	1
	Документ-камера	-	-	-	-
	Багатофункціональний пристрій	1	1	1	1
	Ламінатор	1	1	-	1
	Телевізор	1	1	1	1
	Пазли-каремати		12	14	14
	Ігровий набір Six Bricks			10	10
	Каса букв, 56 демонстраційних карток	1	1	1	1
	Демонстраційний набір цифр і знаків на магнітах	1	1	1	1
	Терези дерев'яні	1	1	1	1
	Набір годинників	1	1	2	2
	Глобус фізичний		1	1	1
	Лупа шкільна			2	2

	Мікроскоп			1	1
	Фізичні карти		1	2	2
Комп'ютерний клас	Робоче місце учня	12	12	12	12
	Робоче місце вчителя	1	1	1	1
	Проєктор	-	-	-	-
	Інтерактивна панель			-	
Спортивна зала	М'яч футбольний	1	1	1	1
	М'яч волейбольний			1	-
	М'яч баскетбольний			-	-
	Скакалка	2	2	2	2
	Стіл тенісний	-	-		
Бібліотека	Підручники	84	84	84	84
	Художня література				
	Комп'ютер	1			
	Стіл	3			
	Стільці	6			

3.4. Обладнання навчальних приміщень та майданчиків Черської гімназії-філії

Найменування навчальних приміщень	Найменування обладнання	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Класна кімната	Парти	6	9	9	6
	Стільці	6	9	9	6
	Дошка	1	1	1	1
	Стіл письмовий кутовий і пенал	1	1	1	1
	Тумби (мобільні)			2	2
	Дошка (коркова)	-	-	-	-
	Дошка (фліп-чартна)	-	-	-	-
	Стінка		1	1	1
	Шафки для одягу	-	-	-	3
	Ноутбук	1	1	1	1
	Документ-камера	-	-	-	-
	Багатофункціональний пристрій	1	-	1	1

	Ламінатор	1	-	-	1
	Телевізор	1	1	1	1
	Пазли-каремати		9	9	6
	Ігровий набір Six Bricks	6	9	9	6
	Каса букв, 56 демонстраційних карток	1	1	1	1
	Демонстраційний набір цифр і знаків на магнітах	-	1	1	-
	Терези дерев'яні	1	1	1	1
	Набір годинників	1	1	1	1
	Глобус фізичний	-	1	1	1
	Лупа шкільна	-	2	2	3
	Мікроскоп	1	2	-	-
	Фізичні карти	2	-	-	1
Комп'ютерний клас	Робоче місце учня	5	5	5	5
	Робоче місце вчителя	0	0	0	0
	Проєктор	-	-	-	-
	Інтерактивна панель			-	
Спортивна зала	М'яч футбольний	-	-	-	-
	М'яч волейбольний	-	-	-	-
	М'яч баскетбольний	-	-	-	-
	Скакалка	-	-	-	-
	Стіл тенісний	-	-	-	-
Бібліотека	Підручники	49	70	80	56
	Художня література				
	Комп'ютер	1			
	Стіл	1			
	Стільці	1			

4.1.Оновлення методичної бази освітньої діяльності:

У 2021-2022 н. р. навчальний процес у 1, 2, 3,4 класах буде здійснюватись відповідно до вимог Закону України «Про освіту», що набрав чинності 28.09.2017 року. Закону України « Про повну загальну середню освіту», Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу Нової української школи(затверджено наказом МОН від 23.03.2018 №283). Нова українська школа: Порадник для

вчителя/Під заг. Ред.. Бібік Н. М.- К.:ТОВ «Видавничий дім «Плеяди»,2017. Концепції Нової української школи, розпоряджені Кабінету Міністрів України № 988-р від 14.12.2016 «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», №903-р від 13.12.2017 «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанови КМУ від 21.02.2017 №87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», розпорядження КМУ № 17-р від 17.01.2018 «Про додаткові заходи щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у 2018 році», наказів МОН України від 13.07.2017 № 1021 «Про організаційні питання запровадження Концепції Нової української школи у загальноосвітніх навчальних закладах І ступеня», від 15.01.2018 № 36 «Про затвердження Типової освітньої програми організації і проведення підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладами післядипломної педагогічної освіти», від 13.02.2018 № 137 «Про затвердження примірного переліку засобів навчання та обладнання навчального і загального призначення для навчальних кабінетів початкових класів», від 20.08.2018 № 924 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо адаптаційного періоду для учнів першого класу у Новій українській школі», Лист МОН №1/9-433 від 28.07.2021 «Про окремі питання діяльності закладів загальної середньої освіти у новому 2021/2022 н.р.»

4.2.Контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення.

Контроль за виконанням навчального плану та освітньої програми здійснюється шляхом вивчення документації педагогічних працівників та дистанційного спостереження за навчальними заняттями.

4.3.Моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти.

Практичний психолог здійснює постійний психолого-педагогічний супровід освітнього процесу. Налагоджена робота з батьками. На постійному контролі знаходяться діти, які опинилися в складних життєвих умовах.

4.4.Створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Вчителі початкового навчання, вчителі англійської мови, вчителі музичного мистецтва та вчителі фізичної культури. пройшли офлайн навчання по НУШ та відвідали ряд тренінгів, присвячених питанням викладання в НУШ.

Освітня програма початкової освіти ОЗЗСО «Троянівський ліцей» передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.

Реалізація освітньої програми початкової освіти ОЗЗСО «Троянівський ліцей» забезпечує всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості , що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

3.2. Освітня програма базової загальної середньої освіти

Освітня програма базової середньої освіти складена відповідно до Типової освітньої програми, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 (у 5 – 9 класах –Таблиці № 10 – Навчальний план ЗЗСО з навчанням українською мовою і вивченням двох іноземних мов).

Освітня програма ОЗЗСО «Троянівський ліцей» базової середньої освіти (далі - освітня програма) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти (далі – Державний стандарт).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої освіти складає 5845 годин/навчальний рік: для 5-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 1155 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1172,5 годин/навчальний рік, для 8-9-х класів – 1260 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальних планах ОЗЗСО «Троянівський ліцей» та його філіях.

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5, 5-Б, 5-Ч	6, 6-Б, 6-Ч	7, 7-Б, 6-Ч	8, 8-Б, 8-Ч	9, 9-Б, 9-Ч
Мови і література	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Англійська мова (І)	3	2	2	2	2
	Німецька мова (ІІ)	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1+0,5	1+0,5	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-

	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2+0,5	2+0,5
	Географія	-	2	2+0,5	2+0,5	1,5+0,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом		25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3
Додатковий час на вивчення предметів		2,5	3,5	2,5	3,5	2
Границю допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		28+3	31+3	31,5+3	33+3	33+3

Новорудська гімназія -філія

Освітній галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
<u>Інваріантна складова</u>						
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Німецька мова	3	2	2	2	2
	Англійська мова	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1

	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3	3	3
Разом	25,5+3	27,5+3	29+3	29,5+3	31+3	

Варіативна складова

Курси за вибором

Українознавство	1	1	1	-	-
Практичне право	-	-	-	1	-
Етика	1	1	-	-	-
Креслення	-	-	-	1	0,5
Основи християнської етики	0,5	0,5	0,5	-	-
Основи повноцінного харчування людини	-	-	-	0,5	-
Мікробіологія з основами вірусології	-	-	-	-	0,5

Факультативи

Культура мовлення	-	1	-	-	-
Лексика сучасної української мови	-	-	1	-	-
Синтаксис простого, складного речення	-	-	-	1	1
Логіка	-	-	0,5	-	-
Разом	2,5	3,5	3	3,5	2

Граничнодопустименавчальненавантаження на учня	28	31	32	33	33
Всього	28+3	31+3	32+3	33+3	33+3

Навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальні плани основної школи передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову.

Години варіативної складової передбачено на

- **курси за вибором:** Основи християнської етики – 5 – 7; логіка – 5-6,
- **факультативи:** основи медіа грамотності – 8-9 кл., вибрані питання алгебри- 7 кл
- **додаткові години** на вивчення предметів інваріантної складової : математики, географія, біологія, хімія.

Порядок вивчення окремих навчальних предметів

У межах освітньої галузі «Суспільствознавство» у 5-х класах вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-х класах інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво» у 5 – 7 класах та «Мистецтво» у 8 – 9 класах.

Варіативна частина навчального плану складена відповідно до запитів учнів і забезпечує всебічний розвиток особистості.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Предмети, що не мають цілої частини викладаються шляхом чергування по тижнях. Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальні програми						
1	Українська мова	5 – 9 класи	Українська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. 5-9 класи. Г. Шелехова, М. Пентилюк.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
2	Українська література	5 – 9 класи	Українська література. 5-9 класи. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Мовчан Р.В., Таранік-Ткачук К.В., Молочко С.Р.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
3	Зарубіжна література	5 – 9 класи	Зарубіжна література. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Ніколенко О.М., Таранік-Ткачук К.В., Юлдашева Л.П.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
4	Іноземна	5 – 9	Іноземна мова. Англійська мова.	Сайт МОН України	Державна	Наказ

	мова (англійська)	класи	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. КарпюкО.	http://www.mon.gov.ua		Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
5	Історія України (Вступ до історії)	5	Історія України (Вступ до історії). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
6	Всесвітня історія. Історія України (інтегров. курс)	6	Всесвітня історія.Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
7	Історія України	7-9	Історія України. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
8	Всесвітня історія	7-9	Всесвітня історія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7-9 клас. Пометун О.І., Атамась О.В., Власов В.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua .	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
9	Музичне мистецтво	5-7	Мистецтво. Музичне мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10	Образотворче мистецтво	5-7	Мистецтво. Образотворче мистецтво. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-7 класи. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
11	Мистецтво	8-9	Інтегрований курс «Мистецтво» Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 8-9 класи. Масол Л.,Коваленко О., Гайдамака О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12	Природо-	5	Природознавство.	Сайт МОН України	Державна	Наказ

	знавство		Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 клас. Гільберг Т.Г., Крячко І.П., Дементієвська Н.П.	http://www.mon.gov.ua		Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
13	Географія	6-9	Географія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Олійник Я.Б., Гладковський Р.В., Вітенко І.М.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
14	Фізика	7-9	Фізика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 7 – 9 класи. Ляшенко О.І., Бар'яхтар В.Г., Гудзь В.В.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
15	Хімія	7-9	Хімія. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів: Хімія. 7-9 класи. Величко Л.П., Дубовик О.А.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
16	Біологія	6-9	Біологія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 6-9 класи. Костіков І.Ю., Курсон В.В., Малікова С.О.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
17	Трудове навчання	5 – 9 класи	Навчальна програма з трудового навчання для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Сидоренко В.К., Боринець Н.І., Терещук А.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
18	Фізична культура	5 – 9 класи	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Круцевич Т. Ю., Галенко Л.А., Тимчик М.В.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
19	Основи здоров'я	5 – 9 класи	Основи здоров'я. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бойченко Т.Є., Воронцовіа Т.В., Шиян О.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
20	Математика	5-6	Математика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від

			Бурда М. І., Мальований Ю.			07.06.2017 №804
21	Алгебра	7-9	Математика. Алгебра. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
22	Геометрія	7-9	Математика. Геометрія. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Бурда М. І., Мальований Ю.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
23	Інформатика	5-9	Інформатика. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Завадський І.О., Пасічник	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
24	Основи право-знавства	9	Основи правознавства. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 9 клас. Т.О.Ремех, Р. Євтушенко, В. Сутковий	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 №826
25	Іноземна мова (німецька)	5 – 9 класи	Іноземна мова. Англійська мова. Програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 5-9 класи. Сотникова.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

У такому разі розподіл годин на вивчення тієї чи іншої теми навчальної програми здійснюється вчителем самостійно. Розподіл годин фіксується у календарному плані. Вчитель зазначає проведені уроки у частині класного журналу, відведеного для предмета, на підсилення якого використано зазначені години; запровадження факультативів, курсів за вибором, що розширяють обрану закладом освіти спеціалізацію, чи світоглядного спрямування (основи християнської етика, німецька мова тощо); індивідуальні заняття та консультації.

Варіативність змісту базової середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головного завдання опорного закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Назва варіативного	Учителі	Класи	Назва школи
--------------------	---------	-------	-------------

модуля			
Футбол	Квач С.С., Шилін А.Л., Сахарчук В.В., Кратюк П.Г., Кусик І.А.	5-9	ОЗЗСО «Троянівський ліцей», Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія
Баскетбол		5-9	ОЗЗСО «Троянівський ліцей», Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія
Волейбол		5-9	ОЗЗСО «Троянівський ліцей», Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія
Гімнастика		5-9	ОЗЗСО «Троянівський ліцей», Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія
Легка атлетика		5-9	ОЗЗСО «Троянівський ліцей», Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія
Туризм		5-6	Черська гімназія-філія, Бережницька гімназія-філія
Теніс		5-9	Черська гімназія-філія, Новорудська гімназія-філія

Освітня галузь «Технології» в 5 – 9-х класах реалізується через предмет «Трудове навчання». Предмет «Трудове навчання» реалізується варіативними модулями:

Клас	Назва модуля «Обслуговуючі види праці», «Технічні види праці»	Назва модуля «Обслуговуючі види праці», «Технічні види праці»	Назва модуля «Обслуговуючі види праці», «Технічні види праці»	Назва модуля «Обслуговуючі види праці», «Технічні види праці»
	ОЗЗСО «Троянівський ліцей»	Черська гімназія-філія,	Бережницька гімназія-філія	Новорудська гімназія -філія

5	«Гольниця» «Панно-картина» «Новорічний чобіток» «Сервірування святкового столу» «Народна лялька» «Писанка –зернівка» «Мяка об’ємна іграшка» «Побутові електроприлади»	Технологія виготовлення народної ляльки Технологія виготовлення м’якої іграшки Технологія приготування страв Технологія виробів із тонкого листового металу та дроту	«Підставка під горнятко» «Гольниця» «Серветка» «Сервірування святкового столу» «Лялька мотанка» «Прикраси з бісеру, стрічок, ниток» «Панно-картина» «Прикраси з ниток»	«Гольниця» «Мяка об’ємна іграшка» «Новорічний чобіток» «Сервірування святкового столу» «М’яка пласка іграшка» «Писанка –зернівка»
6	Серветка» «Листівка» «Ялинкова прикраса» «Прикраса із стрічок» «Торбинка для дрібничок» «Писанка-мальованка» «Брелок» «Здоров’я та краса моого волосся»	Технологія виготовлення народної ляльки Технологія виготовлення м’якої іграшки Технологія приготування страв Технологія виробів із тонкого листового металу та дроту	«Листівка» «Об’ємна м’яка іграшка» «Лялька-мотанка(оберіг)» «Ялинкова прикраса» «Прикраса із стрічок» «Декоративні квіти» «Писанка» «Салати» «Здоров’я та краса моого волосся»	«Серветка» «Декоративні квіти» «Прикраси з бісеру, стрічок» «Догляд за житлом» «Торбинка для дрібничок» «Писанка-мальованка» «Гольниця» «Здоров’я та краса моого волосся»
7	«Будиночок для тварин» «Підставка для гаджету» «Рамка для фото» «Кухонне приладдя» «Я споживач»	Технологія виготовлення сувенірів із текстильних матеріалів. Технологія оздоблення одягу	«Гаманець» «Штучні квіти» «Рамка для фото» «Намисто» «Шарф»	«В’язня гачком» «Шовкові стрічки» «Мережка гладь хрестик» «Малярні роботи у побуті власними руками» «Декоративний вінок» «Столова білизна» «Яспоживач»
8	«Панно» «Страви української кухні » «Скринька» «Декоративна ваза» «Моя зачіска» «Мій одяг-мій імідж»	Технологія виготовлення писанок. Технологія виготовлення одягу Технологія вирощування рослин та догляд за ними	«Панно» «Заколка для волосся» «Декоративний рушник» «Декоративний вінок»	«Сумка-чохол для планшету» «Текстильна лялька» «Мій одяг-мій імідж» «Вишивка бісером» «Декоративна подушка»

				«Моя зачіска»
9	«Нове життя старим речам» «Вироби в етнічному стилі» «Мій власний стиль»	Технологія приготування страв. Традиції української національної кухні. Технологія природнього землеробства Технологія електротехнічних робіт	«Корисні речі для інтер'єру школи, помешкання» «Вироби для власних потреб»	«Вироби для власних потреб» «Корисні речі для інтер'єру школи, помешкання» «Мій власний стиль»

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про повну загальну освіту".

Поділ класів на групи при вивчені окремих предметів здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивчені окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами).

Згідно з рішеннями місцевих органів виконавчої влади або органів місцевого самоврядування класи можуть ділитися на групи і при менший наповнюваності від нормативної, а також при вивчені інших предметів за рахунок зекономлених бюджетних асигнувань та залучення додаткових коштів(здійснюється поділ при вивчені інформатики для кращої реалізації практичної частини програми). Поділу підлягає інформатика у 7 класі (22 учні)

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» години фізичної культури не враховуються при визначені гранично допустимого навантаження учнів.

Навчальні плани зорієнтовані на роботу основної школи за 5-денним навчальним тижнем.

Навчальні екскурсії та навчальна практика у 5–8-х класах **не проводяться** після закінчення занять навчального року згідно рішення педагогічної ради, відповідно до листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 року № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів».

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формуллювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та чисельною інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших</p>

		<p>предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого</p>

		<p>завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповіальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповіальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Ключові компетентності такі, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й стадий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване наформування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загально предметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивчені предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором (Основи християнської етики,);

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків(туристсько-краєзнавчому, фізкультурно-спортивному, художньо-естетичному та інших гуртках).

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й стадий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посідючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

формування компетентностей;

розвитку компетентностей;

перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;

корекції основних компетентностей;

комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні

можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу. Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивчені змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту, на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності відповідає допрофільній підготовці, маємо високого рівня педагогів з базових предметів; 17 педагогів вищої кваліфікаційної категорії; 23 -І категорія, 10 -ІІ категорія., 6- спеціалісти.

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності потребує вдосконаленню;

якість проведення навчальних занять

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішкільного контролю та моніторинг семестрового бала.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи в предметних спільнотах, педагогічній раді та психолого-педагогічних семінарах;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;

моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога та соціального педагога;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів, веб-платформи, онлайн навчання та форми методичної роботи.

Реалізація освітньої програми ОЗЗСО "Троянівський ліцей" базової середньої освіти забезпечує формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для її успішної життєдіяльності, як-от: здатність спілкуватися з державною та іноземними мовами, математичної грамотності й обізнаності у галузі природничих наук, техніки і технологій, готовності використовувати інформаційно-комунікаційні технології у своїй діяльності, уміння вчитися впродовж життя, здатності до соціальної комунікації й активності, життя в громадянському суспільстві, владіння навичками підприємницької діяльності, загальнокультурної й екологічної грамотності та готовності до здорового способу життя та інших компетентностей, передбачених стандартом освіти.

3.3. Освітня програма повної загальної середньої освіти

Освітня програма закладу загальної середньої освіти повної загальної середньої освіти (профільна середня освіта) розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти» та відповідно до Типової освітньої програми, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464(таблиця 2).

Освітня програма профільної середньої освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Профільна середня освіта здобувається, як правило, після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули базову середню освіту та успішно склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття профільної середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття профільної середньої освіти за інших умов.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів профільної середньої освіти для 10-11-х класів складає 1330 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані закладу загальної середньої освіти III ступеня.

Робочий навчальний план 10-11-х класів складений відповідно до таблиць 2,3до Типової освітньої програми, затвердженою наказом МОН України від 20.04.2018 р. № 408 (у редакції наказу МОН від 28.11.2019 №1493 зі змінами, внесеними наказом МОН від 31.03.2020 №464(таблиця 2).

Робочий навчальний план містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів і спеціальних курсів, а також передбачає години на факультативи, індивідуальні заняття тощо. Профілі вибрано за бажанням учнів і батьків з врахуванням кадрового потенціалу та методичного забезпечення освітнього процесу.

До базових предметів належать: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова» (англійська), «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізична культура», «Захист України».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами «Інформатика» та «Мистецтво», що вивчаються на рівні стандарту.

Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» вивчається як два окремі предмети - «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтєва В. М.), «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я. Я.).

Частину навчальних годин навчального плану призначено для забезпечення профільного спрямування навчання в старшій школі. Профіль навчання формується з урахуванням можливостей забезпечити якісну його реалізацію.

Спеціальні курси разом із профільними предметами відображають специфіку конкретного профілю навчання і визначають його сутність. Вони призначенні для доповнення, поглиблення змісту окремих розділів профільних (а за потреби і непрофільних) предметів, можуть містити додаткові споріднені розділи, що не включені до навчальних програм, знайомити учнів із галузями знань, не представленими в змісті окремих предметів, але орієнтованими на комплекс можливих професій у руслі обраного профілю навчання тощо. Факультативні курси є засобом задоволення пізнавальних інтересів та освітніх потреб учнів у галузях, які загалом не пов'язані з обраним профілем навчання. Наприклад, учні, які навчаються за профілем природничого спрямування, можуть удосконалювати свої знання з української мови та математики, а учні, які здобувають освіту за певним філологічним профілем, можуть розширювати свою компетентність у галузі суспільствознавства, опановуючи відповідний факультативний курс. Факультативні курси реалізуються за рахунок додаткових годин, передбачених планом.

Факультативні курси, викладаються у 10 – 11 - х класах: «Визначні постаті», «Готуємось до ЗНО (математика)», «Методи розв'язування рівнянь та їх нерівностей», «Історія української культури», «Політична географія»

Навчальні плани старшої школи реалізують зміст освіти залежно від обраного профілю навчання. Кожен з профілів передбачає вивчення окремих предметів на одному із двох рівнів:

рівні стандарту — окремі предмети не є профільними чи базовими (наприклад, математика в художньо-естетичному профілі, історія у фізико-математичному профілі);

профільному рівні, який передбачає поглиблена вивчення відповідних предметів, орієнтацію їх змісту на майбутню професію (наприклад, мови та літератури на філологічному профілі).

Профільність є ефективним засобом диференціації навчання у старшій школі, вона має на меті забезпечити більш глибоку підготовку старшокласників у тій галузі знань і діяльності, до яких у них сформувались стійкі інтереси і здібності.

Заняття з курсу "Захист України" можуть проводитись з використанням навчально-методичної бази військових частин, відповідних кафедр закладів вищої освіти, військових комісаріатів, оборонно-спортивних, військово-патріотичних оздоровчих таборів тощо.

Якість загальної середньої освіти забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної складових навчального плану, які обов'язково фінансуються з відповідних бюджетів.

Навчальний план старшої школи

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень	
	10 кл.	11 кл.
Профіль біологічний	Української філології	

		профіль
Базові предмети	27	26
Українська мова	2	4
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	2	2
Німецька мова	-	-
Історія України	1,5	1,5+0,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+2	3+2
Біологія і екологія	5	2
Географія	1,5	1+0,5
Фізика і астрономія	3	3 і 1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5	1,5
Вибірко-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	2	1
Мистецтво	1	2
Додаткові години	8	9
<i>Профільні та базові предмети</i>	<i>4,5</i>	<i>5</i>

**Границно допустиме навчальне
навантаження на учня**

33   33

Предмети і курси за вибором

Готуємось до ЗНО	-	1
Факультативи	3	3
Загальна географія	-	0,5
Видатні постаті України	1	1
Політична географія	0,5	-

Історія української культури	0,5	0,5
Методи розв'язування рівнянь та їх нерівностей	1	1
Всього	38	38

Варіативність змісту профільної середньої освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Границю допустиме навантаження учнів встановлюється відповідно до вимог чинних нормативних документів, що визначають санітарно-епідеміологічні вимоги до освітнього процесу та закладів освіти усіх форм власності.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 року № 24 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні границю допустимого навантаження учнів.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» заклад освіти формує самостійно з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази навчального закладу, кадрового забезпечення, регіональних та народних традицій.

Назва варіативного модуля	Учителі	Класи	Кількість годин на вивчення	У якому семестрі вивчається
Футбол	Квач С.С.	10-11	За навчальною програмою «Фізична культура в школі», 10-11 класи	I-II
Баскетбол		10-11		I-II
Волейбол		10-11		I-II
Легка атлетика		10-11		II

Здійснюється поділ при викладання предмета «Інформатика», де обрано такий навчальний модуль: «Графічний дизайн» (10 кл.), «Веб-технології» (11 клас)

Предмет «Захист України» вивчається за двома програмами для юнаків та дівчат (медико-санітарна підготовка) чи для хлопців за станом здоров'я чи релігійними поглядами.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною —	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти,

	у разі відмінності) мовами	<p>пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формуллювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та чисельною інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколошньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>

8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповіальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя</p>

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталій розвиток», «Громадянська відповіальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване наформування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і

загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізній є соціальнозначимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивчені предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

факультативні курси: «Історія української культури», «Визначні постаті», «», «Готуємось до ЗНО (математика)», «Політична географія», «Методи розв'язування рівнянь та їх нерівностей»

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків

Наскрай зна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й стадий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколошнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколошнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприятиме формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленним на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посідючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здіслення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активно-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірці його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції,

експурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) повинна передбачати обговорення ключових положень вивченого матеріалу, учнем розкриваються нові узагальнюючі підходи до його аналізу.

Оглядова конференція може бути комплексною, тобто реалізувати міжпредметні зв'язки в узагальненні й систематизації навчального матеріалу.

Оглядова експурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати залік або іспити можливе проведення оглядових консультацій, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

Консультація будється за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Залік як форма організації проводиться для перевірки якості засвоєння учнями змісту предметів, досягнення компетентностей. Ця форма організації як правило застосовується у класах з вечірньою формою здобуття освіти або для інших здобувачів профільної середньої освіти.

Співбесіда, як і залік, тільки у формі індивідуальної бесіди, проводиться з метою з'ясувати рівень досягнення компетентностей.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять вимірювання та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити заняття в малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Експурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивчені змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу експурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати відеофільми (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Навчальні програми						
1.	Українська мова	10-11	Українська мова. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів 10-11 класи. Філологічний напрям, профіль – українська філологія. Мацько Л.І., Груба Т.Л. та рівень стандарту	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
2	Українська література	10-11	Українська література. Програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи. Профільний рівень. Г.О.Усатенко, А.М.Фасоля. Рівень стандарту	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
3	Зарубіжна література	10-11	Зарубіжна література. Програма для 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів з українською мовою навчання. Рівень стандарту. Юлдашева Л.П.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
4	Математика	10-11	Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія) Програма для учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
5	Історія України	10-11	Історія України. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних заладів.10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ МОН №236 від 21.02.2019 р.
6	Всесвітня історія	10-11	Всесвітня історія Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних заладів.10-11 класи. Рівень стандарту. Мудрий М.М.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ МОН №236 від 21.02.2019 р. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
	Іноземна	10-11	Англійська мова. Навчальні програми з іноземних	Сайт МОН України	Державна	Наказ Міністерства

7	мова (англійська)		мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 10-11 класи.	http://www.mon.gov.ua		освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
8	Фізика і астрономія	10-11	Фізика і астрономія. Навчальні програми для 10-11 класів закладів загальної середньої освіти. Рівень стандарту. Ляшенко О.І.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.11.2017 № 1539
9	Хімія	10-11	Хімія. Програма для закладів загальної середньої освіти. 10-11 класи.Рівень стандарту. Дубовик О.А.,Бобкова О.С.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
10	Біологія і екологія	10-11	Біологія і екологія. Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.10-11 класи. Рівень стандарту. Профільний рівень	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
11	Фізична культура	10-11	Фізична культура. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. 10-11 класи. Рівень стандарту. Тимчик Є.Ю.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
12	Захист України	10-11	Захист Вітчизни. Навчальна програма для навчальних закладів системи загальної середньої освіти. 10-11 класи.Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
13	Інформатика	10-11	Інформатика. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмета учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
14	Географія	10-11	Географія Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти.10-11 класи. Рівень стандарту.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407
15	Громадянська освіта	10	Громадянська освіта. Навчальна програма інтегрованого курсу для 10 класів загальноосвітніх навчальних закладів.	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від

			Рівень стандарту. Тамара Бакка.			23.10.2017 №1407
16	Мистецтво	10-11	<p>Мистецтво. Навчальна програма вибірково-обов'язкового предмета учнів 10-11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Рівень стандарту.</p>	Сайт МОН України http://www.mon.gov.ua	Державна	Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.10.2017 №1407

Розділ 4. ОРГАНІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ТА ДЛЯ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

На виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах» від 15.08.2011 №872 (зі змінами, внесеними Постановою КМ від 09.08.2017 №588). Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затверджене наказом МОН 12.01.2016 року (у редакції наказу МОН України від 10.07.2019 року № 955, та відповідного положення по ОЗЗСО «Троянівський ліцей» здобувачі освіти (в разі повноліття) або їх батьки мають право обирати форму здобуття освіти. Саме тому, ОЗЗСО «Троянівський ліцей» окрім інституційної форми здобуття освіти, реалізує право на індивідуальну форму навчання, що представлена у закладі педагогічним патронажем, сімейною(домашньою) освітою та за потреби екстернатом.

Згідно висновків про комплексну психолого-педагогічну оцінку, заяв батьків та з метою реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на освіту за місцем проживання їх соціалізацію та інтеграцію в суспільстві в закладі створені три класи з інклюзивним навчанням, де навчаються 3 учнів з особливими освітніми потребами.

Для організації інклюзивного навчання дітей з особливими освітніми потребами у закладі створені умови для забезпечення безперешкодного доступу до будівель та приміщень закладу дітей з ООП, облаштувано кабінет соціально-психологічної служби та забезпечення відповідними педагогічними кадрами. Але існує ряд проблем, а саме:

- Відсутнє забезпечення необхідними навчально-методичними і наочно-дидактичними посібниками та індивідуальними технічними засобами навчання;
- Немає забезпечення відповідними кадрами для проведення корекційно-розвиткових занять (є тільки практичний психолог);
- не створена ресурсна кімната (є наявна лише у Бережницькій гімназії-філії).

Інклюзивне навчання – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісної освіти дітям з особливими освітніми потребами шляхом організації їх навчання у загальноосвітньому навчальному закладі на основі застосування особистісно орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності таких дітей.

Освітній процес у класах з інклюзивним навчанням здійснюється відповідно до типових навчальних планів загальноосвітніх навчальних закладів, з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами. Команда супроводу розробляє індивідуальну програму розвитку дляожної дитини з особливими освітніми потребами, що допомагає педагогічному колективу пристосуватися до потреб дитини.

Індивідуальна програма розвитку розробляється командою супроводу (заступник директора з навчально-виховної роботи, вчителі, асистент вчителя, психолог та інші) із обов'язковим залученням батьків, опікунів, з метою визначення конкретних навчальних стратегій і підходів до навчання дитини з особливими освітніми потребами чи на індивідуальній формі навчання. Вона містить загальну інформацію про учня, систему додаткових послуг, види необхідної адаптації та модифікації навчальних матеріалів, індивідуальну навчальну програму та за потреби індивідуальний навчальний план.

Індивідуальна програма розвитку містить такі розділи:

1. Загальна інформація про дитину: ім'я та прізвище, вік, телефони батьків, адреса, проблема розвитку (інформація про особливі освітні потреби), дата зарахування дитини до школи та строк, на який складається програма.

2. Наявний рівень знань і вмінь. Група фахівців протягом 1-2 місяців (в залежності від складності порушення) вивчає можливості та потреби дитини, фіксує результати вивчення:

- її вміння, сильні якості та труднощі, стиль навчання (візуальний, кінестетичний, багатосенсорний та інші, особливо якщо один зі стилів домінує), у чому їй потрібна допомога;
- інформація щодовпливу порушень розвитку дитини на її здатність до навчання (відомості надані ІРЦ). Вся інформація повинна бути максимально точною, оскільки вона є підґрунтам для подальшого розроблення завдань.

Частиною ПР є **індивідуальний навчальний план** який затверджується керівником навчального закладу та переглядається двічі на рік з метою коригування. Протягом всього навчального року здійснюються психолого-педагогічний, методичний супровід дітей з особливими освітніми потребами працівниками психологічної служби (практичним психологом, соціальними педагогами) закладу та педагогічними працівниками.

Практичний психолог школи надає систематичну консультивну допомогу педагогічним працівникам, які викладають в інклюзивному класі, у створенні сприятливих умов адаптації, психологічно комфортного перебування в учнівських колективах учнів з особливими освітніми потребами, вивчає стан адаптації.

Розклад уроків для дітей з особливими освітніми потребами чи на педагогічному патронажі складається з урахуванням індивідуальних особливостей їх навчально-пізнавальної діяльності, динаміки розумової працездатності, станом здоров'я протягом дня і тижня та з дотриманням санітарно-гігієнічних вимог.

Особливістю освітнього процесу дітей з особливими освітніми потребами є його корекційна спрямованість. В індивідуальному навчальному плані передбачається відповідність годин на тиждень для проведення корекційно-розвиткових занять з урахуванням висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини та типових навчальних планів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей, які потребують корекції фізичного та/або розумового розвитку, а саме:

- корекція розвитку;
- розвиток мовлення;
- ЛФК;
- корекція та розвиток психофізичних функцій.

Такі години не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого навантаження дітей з особливими освітніми потребами.

Корекційно-розвиткові заняття проводяться тільки практичним психологом чи особами з відповідною освітою.

Години виділені на проведення корекційно-розвиткових занять у зв'язку з відсутністю спеціалістів здійснюються у вигляді консультацій з відповідними педагогами на базі інклюзивно-ресурсного центру смт Маневичі.

Особистісно орієнтоване спрямування освітнього процесу інклюзивного навчання забезпечує асистент вчителя, який бере участь у розробленні та виконанні індивідуальних навчальних планів та програм, адаптує навчальні матеріали з урахуванням індивідуальних особливостей навчально-пізнавальної діяльності дітей з особливими освітніми потребами.

Оцінювання навчальних досягнень дітей з особливими освітніми потребами здійснюється згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень учнів та обсягом матеріалу, визначеним індивідуальною навчальною програмою.

Учні з ООП залучаються до позакласних і позашкільних заходів з урахуванням її інтересів, побажань, індивідуальних особливостей та стану їх здоров'я.

Здобуття освіти за сімейною (домашньою) формою здійснюється у 2-3 класах батьками самостійно не нижче стандартів освіти. Оцінювання проводиться не рідше 2 разів на рік та застосовується формувальне та підсумкове оцінювання, яке проводиться за участі педагогічного працівника і батьків, шляхом спостереження за учнем у різних видах навальної діяльності.

Розділ 5 ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІХ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ

Цілі та задачі освітнього процесу опорного закладу

Цілі та задачі освітнього процесу на кожному рівні реалізації освітніх програм повинні бути обумовлені "моделлю" випускника, призначенням і місцем опорного закладу в освітньому просторі мікрорайону. Вони повинні бути сформульовані конкретно, бути вимірними, досяжними, визначеними за часом, несуперечливими по відношенню одна до одної. Інакше кажучи, відповідати загальним вимогам, що пропонуються до визначення цілей і задач.

Перед освітнім закладом поставлені такі цілі освітнього процесу:

- 1.Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- 2.Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- 3.Створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- 4.Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- 5.Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
- 6.Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
- 7.Проведення атестації та сертифікації педагогів;
- 8.Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань опорного закладу. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових освітніх програм.

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

На рівні опорного закладу розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності школи відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є :

- кадрове забезпечення освітньої діяльності (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, коучингах, тренінгах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання–2 рази на рік);
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, їdalня, наявність інтернету – 2 рази на рік);

- якість проведення навчальних занять (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-узагальнюючий контроль – за потребою);
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета - на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, зовнішнє незалежне оцінювання – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року, інтелектуальних випробуваннях – протягом навчального року);
- моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- продовження навчання (аналіз вступу у ВНЗ України та за її межами - 1 раз на рік).

Структура ОЗЗСО «Троянівський ліцей» на 2021 – 2022 навчальний рік

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2021/2022 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2021 року та закінчується не пізніше 1 липня 2022 року.

Орієнтовна структура навчального року:

I семестр - з 01.09.2021 по 24.12.2021;

II семестр - з 09.01.2022 по 07.06.2022.

Упродовж навчального року проводяться канікули:

осінні: з 23 жовтня по 31 жовтня;

зимові: з 25 грудня по 09 січня;

весняні: з 26 березня по 03 квітня.

Орієнтовна дата проведення свята «Останній дзвоник» - 07 червня 2022 року.

Але у зв'язку із встановлення карантину та запровадження протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусомSARS-CoV-2 запровадити гнучку структуру навчального року – передбачається можливість змінювати терміни канікул, початку і завершення семестрів з урахуванням епідеміологічної ситуації рішенням педагогічної ради закладу.

Навчальний рік закінчується не пізніше 1 липня.

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом та погоджуються з гуманітарним відділом освіти.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – остання декада травня 2022 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада опорного закладу. Заклад освіти працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя.

Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 9.00 до 15.35 і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором опорного закладу.

Через запровадження протиепідемічних заходів на території України, зокрема поділом на зони в зв'язку із поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2 освітній процес ОЗЗСО «Тroyanівський ліцей» організовується відповідно до Тимчасового порядку роботи та при потребі використовує такі інструментарії технологій дистанційного навчання у 2021 – 2022 навчальному році:

- сайт школи (для викладу навчального матеріалу);
- програму ZOOM, Google Meet (для проведення онлайн – нарад, засідання педагогічної ради, засідання атестаційної комісії, засідання комісій чи груп, для проведення онлайн уроків, консультацій);
- Viber (для зворотнього зв'язку індивідуальної роботи із здобувачами освіти, батьками дітей)
- HUMAN (освітня дистанційна платформа для налагодження комплексної роботи закладу освіти, об'єднує всіх учасників освітнього процесу).
- тощо.